

بررسی میدانی و اظهارات مسئولان حاکی از این است که مهم ترین عامل گرانی و نایابی گاز مایع، مصرف خودروهای دو گانه سوز غیر مجاز است

بمب های متحرک، عامل کمبود گاز مایع

گزارش: محمد بهبودی نیا | عکس: خراسان

پس از سهمیه بندی و افزایش قیمت بنزین در کشورمان، تعداد زیادی از دارندگان خودرو به استفاده از گاز به عنوان سوخت خودرو روی آوردند و تعدادی از مالکان خودروهای دو گانه سوز غیر مجاز، از سیلندرهای گاز مایع برای تزریق گاز به خودروهایشان استفاده می کنند و بنا به اعلام مدیران توزیع گاز مایع، این موضوع از مهم ترین دلایل عرضه خارج از شبکه گاز مایع و در نتیجه گران فروشی تا ۴۰ هزار تومان و کمیاب شدن آن در هفته های اخیر است. باتوجه به از راه رسیدن فصل سرد سال و نیاز میرم استانی هایی که از امکان گاز لوله کشی بی بهره اند و این روزها در به در به دنبال یافتن کپسول گاز هستند، گزارش «سرزده» این هفته به باز دید سرزده از یک مرکز توزیع گاز برای بررسی شرایط توزیع گاز مایع در شهر مشهد اختصاص دارد.

یک نماینده مجاز و مشاهده توزیع غیر مجاز

در ادامه بازدید، تصمیم می گیرم خودرو و فعالیت یکی از نمایندگان بخش را برای کنترل نحوه عملکردش در پخش گاز، به صورت نامحسوس زیر نظر بگیرم. این نماینده که قبلاً به دلیل تخلفات زیاد، پروانه فعالیت اش ابطال شده و به تازگی موفق به دریافت مجدد پروانه فعالیت شده است، به پیشنهاد ما و با هماهنگی بازرسان صمت، قرار می شود حدود ۱۰۰ کپسول گاز مایع تحویل بگیرد. سپس به دور کری که این توزیع کننده معمولاً به شکل غیر مجاز اقدام به توزیع کپسول گاز می کند، سر می زنیم. اولین مرکز واقع در بولوار شاهنامه، بسته است اما یکی دو نفر از مشتریان منتظر، توضیح می دهند: «من یک شرکت نصب ایزوگام دارم و به خاطر کارم، همیشه از این محل هر تعداد کپسول گاز مایع بخواهم به قیمت ۴۰ هزار تومان می خرم و خوب هزینه اش را روی حق الزحمه کارم می کشم.» و «من برای سوخت خودروام، از این جا و به شکل تلفنی، گاز تهیه می کنم.» در دومین مرکز واقع در خیابان توس ۶۷ که نماینده، کپسول ها را تخلیه کرده، به عنوان یک مشتری صوری برای خرید و رد عمل می شوم. فروشنده که مرد جوانی است، در حالی که سرگرم حساب و کتاب دو کپسولی است که به یک مشتری فروخته، می گوید: «قیمت هر کپسول ۹ هزار تومان است.» وقتی اعتراض می کنم که قیمت واقعی ۷۸۰۰ تومان است، پافشاری می کند که: «ما ۹ هزار تومان می فروشیم» سپس بازرسان سازمان صمت به ما می پیوندند و به واسطه عرضه خارج از شبکه و گران فروشی، به این نماینده تذکرات جدی می دهند.

در سامانه تجارت آسان شرکت ملی پخش ثبت نام کنید

کدخدایی می افزاید: «در حال حاضر ۳۰۳۱ روستا در استان خراسان رضوی فاقد لوله کشی گاز هستند و شرکت نفت این خانوارها را شناسایی کرده و سهمیه گاز به آن ها اختصاص داده است. بخش زیادی از مصرف کنندگان شناسایی شده اند و روستاهایی که نماینده مجاز دارند، از طریق این نماینده کپسول گاز را به قیمت ۷۸۰۰ تومان دریافت می کنند. ولی روستاهایی که هنوز نماینده ای برایشان معرفی نشده، مجبورند یا از کانال های غیر مجاز و با قیمت بالاتر کپسول گاز مورد نیازشان را تأمین کنند، یا از دیگر سوخت ها مثل نفت سفید و چوب استفاده کنند. ضمن این که برخی اصناف از این که می توانند با استفاده از سهمیه هایشان گاز مایع دریافت کنند بی خبرند و همین بی اطلاعی باعث شده به سراغ بازار آزاد بروند و گاز را به قیمت هر کپسول ۴۰ تا ۵۰ هزار تومان دریافت کنند. روستاییان، اصنافی که مجوز کار دارند یا حتی اصنافی که هنوز مجوز کاری شان را دریافت نکرده اند و اتباع، می توانند از طریق سامانه «تجارت آسان» شرکت ملی پخش تقاضای خود را برای دریافت گاز، ثبت کنند تا روند اختصاص سهمیه گاز مایع برای آن ها انجام شود.»

در نبود نمایندگان مجاز توزیع متخلفان و دلالان سرگرم و مشغول اند

از آن جا که دو نفر بازرس سازمان صمت، بنا به وظیفه سازمانی شان برای نظارت بر شرایط کار مراکز توزیع گاز در این شرکت و شرکت های مشابه مستقرند، به سراغ شان می روم تا طی گپ و گفت با آن ها، از چگونگی خدمات رسانی و کم و کاستی های احتمالی، مطلع شوم. «کدخدایی» یکی از بازرسان می گوید: «در مشهد ۴ شرکت بخش گاز مایع مشغول فعالیتند که باید تا امروز، نمایندگان برای خدمات رسانی در اقصی نقاط شهر معرفی می کردند که متأسفانه برخی تا امروز نسبت به این موضوع اقدام نکرده اند و این کوتاهی در کنار افزایش قیمت بنزین، مسبب ایجاد برخی معضلات شد که فعالیت غیر مجاز ۱۰۰۰ نفر در مشهد به عنوان شبکه غیر مجاز توزیع گاز مایع، از جمله این معضلات است. یکی از دلایل عدم معرفی نماینده توسط شرکت ها، هزینه و زحمت حمل کپسول تا نمایندگی است. در نتیجه توزیع گاز مایع در محل را انتخاب می کنند که اگر چه برای آن ها به صرفه تر است، اما دست متخلفان و دلالان که خودشان را در قالب نماینده مجاز جا می زنند، باز می گذارد. متأسفانه طبق گزارش ها، حتی برخی نمایندگان مجاز هم بعد از دریافت سهمیه، بدون این که به مردم اطلاع رسانی و بین مردم توزیع کنند، گاز را به خودروهایی که به صورت غیر استاندارد دو گانه سوز شده اند با قیمت گزاف می فروشند.»

یا ساعت ها در صف بایست

یا کپسول ۸ هزار تومانی را ۴۰ هزار تومان بخر

اولین صحنه ای که جلوی ورودی مرکز توزیعی واقع در ابتدای جاده ده غیبی که مقصد سرزده خراسان رضوی است، به چشم می خورد، صف طولانی مشتریان و متقاضیان است. هر از گاهی در ورودی باز می شود، یک نفر بعد از ارائه اطلاعات فردی و شماره ملی برای دریافت کپسول گاز و دو کپسول به دست خارج می شود. طبق قانونی که شرکت ملی پخش فرآورده های نفتی و سازمان صمت مقرر ساخته، هر نفر، روزانه حق دریافت فقط یک کپسول گاز را دارد. سعی می کنم با افراد منتظر در صف، سر حرف را باز کنم. یکی می گوید: من از ساعت ۷ صبح تا همین الان که ۱۱ است، منتظر دریافت یک کپسول گاز هستم. ای کاش کسی زورش به دلال های کپسول گاز می رسید و پای آن ها را از این بازی بیرون می کشید. کپسول گاز را که قیمت مصوبش ۷۸۰۰ تومان است، وقتی از مراکز مجاز توزیع گاز مثل این جا گیر نمی آوریم، باید از دلال ها که معلوم نیست چگونه به تعداد زیادی کپسول گاز دسترسی دارند، ۴۰ هزار تومان بخریم. دیگری ادامه می دهد: من شنیده ام دلال ها، خانواده و فامیل و همسایه هایشان را که به کپسول گاز نیاز ندارند، به صف می کنند و کپسول های دریافتی را از آن ها می گیرند و در بازار سیاه می فروشند. مرد دیگری در ردل می کند: فاصله روستای ماتا این جا خیلی زیاد است و واقعا آمد و رفت، سخت است. اما چون آن جا کپسول گاز، به قیمت ۴۰، ۵۰ هزار تومان عرضه می شود، چاره ای نمی ماند جز آمد و رفت روزانه و انتظار چند ساعته و افتادن از کاروندگی. در کنار این ها اما، تعداد بسیاری زیادی از منتظران در صف هم اعلام می کنند کپسول گاز را برای تزریق به مخزن سوخت خودرو می خواهند.

پلمب واحد و توقیف اموال توزیع کنندگان متخلف گاز

در نهایت، پس از پیگیری و رد زنی های دقیق، با حضور قاضی جلیلی، قاضی شعبه سیار تعزیرات، یک واحد متخلف توزیع گاز مایع واقع در میدان امام حسین (ع) مشهد پلمب و تعداد زیادی کپسول گاز در یکی دیگر از واحدهای متخلف، توقیف می شود. قاضی جلیلی به خراسان رضوی می گوید: «متأسفانه این دو مرکز جزو عاملان مجاز شرکت های توزیع گاز مایع بودند که کپسول ها را با قیمت های سرسام آوری به فروش می رساندند. متأسفانه شرایط در حال حاضر به شکلی است که به دلیل توزیع نامناسب گاز مایع توسط شرکت ها، شاهد پخش زیر پله ای گاز هستیم و دلالان زیادی در این زمینه به خرید و فروش و فعالیت مشغولند. به طوری که در برخی موارد، با وجود این که این واحدهای زیر پله ای هیچ مجوزی برای پخش گاز ندارند، شرکت ها کپسول ها را در منزل این افراد تحویل می دهند و این افراد کپسول های ۸ هزار تومانی را به قیمت ۲۰ تا ۵۰ هزار تومان می فروشند و مهم ترین راه رسیدگی این است که شرکت نفت با شرکت های توزیع متخلف برخورد کند.»

کشف تخلفات میلیاردری شرکت ها و نمایندگان توزیع گاز مایع

در ادامه بازدید، «مهدی مقدسی» کارشناس مسئول دفتر نظارت و بازرسی سازمان صمت، در گفت و گو با خراسان رضوی از تخلفات برخی شرکت های بزرگ توزیع گاز استان پرده بر می دارد و می گوید: «بخش قابل توجهی از گاز مایع موجود در استان به صورت خارج از شبکه عرضه می شود. در خلال بازرسی از یک شرکت بزرگ توزیع گاز در مشهد، معرفی نامه های سفید امضایی که به مهر شورای روستاها مهرور بود کشف شد که از این نامه ها برای عرضه خارج از شبکه گاز مایع استفاده می کردند. از طرفی در مواردی مشاهده شده گازی که به نام یک روستا

روستاییان و اصناف، سهمیه دارند اما کم است

متقاضیان طبق روال معمول انجام می شد و خبری از این دلای ها و بگیر و ببند ها نبود. اولویت ما مشتریان روستایی هستند که در ماه، سه سیلندر سهمیه دارند. اولویت بعد اصناف هستند که به نسبت گستردگی کارشان و با هماهنگی صمت، سهمیه ای به آن ها تعلق می گیرد. منتها واقعیت این است که سه سیلندر کفاف مصرف یک خانواده روستایی را نمی دهد و اصناف هم معمولاً به دنبال کپسول گاز بیشتری هستند. اما این نیاز در حال حاضر تأمین نمی شود. چرا؟ چون بیشترین میزان گاز مایع به خودروها تزریق می شود.»

در ادامه پای صحبت یکی از مدیران شرکت های بزرگ و شناخته شده گاز مایع مشهد می نشینم که با این شرط که هویتش فاش نشود، به نکات قابل تاملی اشاره می کند: «وظیفه ما تأمین گاز مایع خانگی در مناطقی که گاز کشی انجام نشده و تأمین گاز اصناف است ولی متأسفانه حجم زیادی از مالکان خودرو که از کپسول گاز ال پی جی استفاده می کنند، بعد از افزایش قیمت و سهمیه بندی بنزین، برای تأمین سوخت خودرویشان به شرکت های گاز مراجعه می کنند و تقاضا به شدت افزایش یافته است. قبل از افزایش قیمت و سهمیه بندی بنزین، گاز رسانی به خانوارها و دیگر